

Departament de Periodisme

Curs 1991 - 92

Programa de l'Assignatura:

HISTORIA DE LA COMUNICACIO SOCIAL A
ESPANYA I CATALUNYA (CATALUNYA)

.....
.....

Codi Assignatura:5106 CB)

Professor/s:

JOSEP MARIA FIGUERAS

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Facultat de Ciències de la Informació

Universitat Autònoma de Barcelona

Curs 91/92

PROGRAMA D'HISTORIA DE LA COMUNICACIO A CATALUNYA

=====

1. Objectius i característiques de la Història de la Premsa.
2. Historiografia. Fonts. Bibliografia.
3. Orígens del periodisme. Transmissió oral.
4. La societat feudal. Cultura i comunicació. La cort i el monestir.
5. La impremta a Europa i Espanya. Introducció en els Països Catalans.
6. Primeres noves i gacetes. Transports. El correu.
7. La cultura al segle XVI. Marc legal.
8. La cultura al segle XVII. Marc legal.
9. La cultura al segle XVIII. Marc legal.
10. Poder i difusió ideològica; repressió i censura.
11. El "Diario de Barcelona". Naixement de la premsa diària en castellà
12. Premsa especialitzada. Públic i escriptors.
13. El marc legal: lleis i censura al segle XIX.
14. Premsa napoleònica. La premsa al trienni liberal. La dècada ominosa.
15. La Renaixença cultural. Primers temteigos: "El Europeo" i "El Vapor". "Lo Pare Arcangel" i "Un Tros de Paper".
16. Revolució de Setembre i Restauració: de la premsa política a la premsa femenina.
17. Premsa cultural i premsa religiosa. La projecció social.
18. Naixement de la indústria editorial popular. Impremtes i ferrocarril.
19. Diaris de masses: de "La Impremta" a "El Telégrafo": "El Diluvio", "El Progreso".
20. El "Diari Català". Naixement de la premsa diària en llengua catalan
21. "La Renaixença": la premsa cultural catalana.
22. La premsa catalana durant la Restauració. El telègraf.
23. "La Veu de Catalunya" i "El Diluvio". Publicitat i propaganda.
24. La Llibreria Espanyola i L'Avenc. La Acadèmia. De "L'Esquella" a "La Campana". Arts gràfiques al modernisme. El telèfon.
25. Naixement i desenvolupament del cinema català.
26. La Mancomunitat. Editorial Catalana.
27. Premsa satírica i humorística: del "Cu-cut" a "Cuca Fera".
28. La premsa arran la Dictadura de Primo de Rivera.
29. El naixement de la ràdio: Ràdio Barcelona.
30. Les grans publicacions: "La Publicitat", "D'Ací, D'Allà"...
31. Splendor de la premsa de masses: "La Vanguardia".
32. Diaris de partit. La moderna publicitat.
33. Periodisme als anys trenta: Empreses periodístiques i professionalització.
34. Premsa i ideologia. D'"El Mati" a "Treball" passant per "L'Opinió."
35. El cinema dels anys vint i trenta.
36. Premsa de guerra: front i rereguarda. Guerra psicològica.
37. Ràdio de guerra: armes i ideologies.

39. De la Premsa del Movimiento a los M.C.S.E.
40. Lleis de premsa: 1938 i 1966. El mercat receptor.
41. La premsa clandestina.
42. De Ràdio Liberty a Radio Pirenaica. La ràdio comercial.
43. El cinema durant la transició i l'actualitat.
44. Polítiques de comunicació a Catalunya.
45. Multinacionals i comunicació local: Macro, micro i mesocomunicació en el poblet universal. Empreses multimedia.
46. Situació actual de la premsa diària i general.
47. Problemàtica de la premsa en llengua catalana.
48. TVE i la CCRTV. La ràdio comercial i la televisió privada.
49. La comunicació local.
50. Tendències i perspectives. Noves tecnologies.

Setembre de 1991.

Estructuració del curs 91/92:

CONTINGUT

Segons el programa lliurat hi ha 50 temes que seràn desenvolupats durant el període lectiu intentant de fer monogràficament en cada sessió de classe un tema. Cas d'interessar i en funció del temps disponible, hi haurà tres sessions visuals de complementació mitjançant vídeos que es consideraran també material acadèmic. No existeix una bibliografia única, en començar el curs es lliurarà la general i bàsica i a cada classe es facilitarà la corresponent al tema del programa que es desenvoluparà. Els temes, per tant, es tractaran individualment dins la coherència del marc socio-històric i del procés global de cada període històric en què dividim la història de la comunicació a Catalunya i mitjançant la bibliografia general i l'especialitzada. Finalment s'estudiarà la possibilitat d'efectuar una visita a una hemeroteca; una impremta d'època i un molí paperer.

QUALIFICACIO

La valoració del curs es configura en primer terme amb l'assistència a classe i l'estudi de la bibliografia recomanada que es una conjunció de la bàsica o imprescindible general i de l'especialitzada de cada tema. Per a la qualificació hi haurà un examen parcial a mitjans de desembre i un segon parcial a finals de març. La nota mitja dels dos examens serà confirmada amb la nota del treball de curs, un únic treball en tot el curs i d'una certa envergadura. Qui suspengui els dos examens o bé no arribi per nota mitjà a una posició mínima tindrà dret a un examen final optatiu que podrà ser també utilitzat per l'alumne que desitgi millorar nota. Durant el curs hi haurà dues proves simples - comentaris textuais, questionaris elementals - que s'efectuaran sobre temes ja tractats del programa. S'efectuarà també un treball sobre un tema del programa escollit lliurement per l'alumne o bé pactant directament amb el professor el contingut del mateix. En tot cas serà sempre confirmat pel professor. El treball podrà ser fet en grup cas d'haver-hi coincidència d'interessos però es prefereix sigui elaborat i redactat individualment. Cas de fer-se en grup l'extensió mínima serà de 25 DIN A4 igualment sense comptar apèndixs (documents, il·lustracions, etc.). En els treballs individuals, que seran els majoritaris, l'extensió mínima serà de 15 DIN A4 sense comptar documents o il·lustracions però sí gràfics i taules. Opcionalment a criteri del professor s'haurà de defensar el treball en una entrevista personal en funció dels dubtes que plantegi la seva elaboració. L'absència de treball invalidarà la qualificació del curs.

La suma d'assistència a classe, en sessions didàctiques i visuals, les visites a centres d'interés, la confecció del treball, les dues proves documentals i els dos examens parcials i/o l'examen final configuraran la qualificació final.